

VAN DE DEKEN

Pallas Athene of Hermes



mr. M.W. Guensberg

Het jubileum '50 jaar Advocatenwet' dat nu achter ons ligt kende vele hoogtepunten. De bijeenkomsten en feestelijkheden werden erg goed bezocht – zie ook verderop in dit nummer. Ik slaag er niet in om een persoonlijke 'toptien' van gebeurtenissen samen te stellen, want telkens als ik er bijna uit ben schiet mij weer een ander moment te binnen dat beslist een ereplaats verdient.

In mijn hitparade ontbreekt echter nimmer de lezing van prof. Hans Jürgen Hellwig, vice-president van de Deutsche Anwaltsverein, die hij hield tijdens het programma voor buitenlandse gasten op donderdag-

Zolang niet alle advocaten uitdragen dat een goede beroepsuitoefening boven geld gaat, worden we beschouwd als louter op winst beluste handelaren

ochtend 26 september 2002. De voordracht van Hellwig droeg de titel 'The legal profession in Europe; achievements, challenges and chances' en mondde uit in een duidelijke conclusie: wij, advocaten, moeten voor onszelf vaststellen of wij kinderen zijn van Pallas Athene of van Hermes. Wij moeten dus bepalen of wij werken in een traditie van recht en wijsheid of in een sfeer van handel en koopmanschap.

Nu zijn dit soort zaken altijd minder zwart-wit dan ze tijdens een goed opgezette voordracht lijken, maar het antwoord op de vraag van Hellwig is toch van groot belang. De privileges die advocaten genieten en de daarmee verbonden essentialia van het advocatenberoep hebben bijvoorbeeld veel te maken met het gedachtegoed van Pallas Athene, en beslist weinig met dat van Hermes. Het spanningsveld dat onderdeel is van de discussie over bijvoorbeeld 'no cure no pay' en over 'conflicts of interests' wordt ook al veroorzaakt door het verschil in karakter van de eerdergenoemde Griekse goden.

De tegenstelling moet echter niet worden uitvergroot, want er zijn ook raakvlakken tussen recht en handel en tussen wijsheid en koopmanschap. Dat geldt bijvoorbeeld voor de discussie over kwaliteit van de advocatendiensten. Een investering in wijsheid van de advocaat is immers onmiskenbaar nuttig voor de commerciële kant van een advocatenpraktijk. Het is voor een advocaat in de meeste gevallen onmogelijk om bestendig commercieel succes te boeken als hij niet de kwaliteit levert die een goede honorering rechtvaardigt.

Omgekeerd kan een advocaat niet investeren in kwaliteit als hij niet een gezonde commerciële en financiële basis onder de praktijkvoering aanbrengt. In de moderne samenleving gaan, ook in de advocatenpraktijk, ondernemerschap en ambachtelijkheid vaak samen. De kunst is om de goede verhouding tussen deze, elkaar soms bijtende, zaken aan te brengen.

Als het er op aankomt moeten we echter – op dat punt ben ik het volledig met Hellwig eens – kiezen voor Pallas Athene. Alleen dan kunnen we immers met recht en reden blijven verdedigen dat het een schande is dat burgers in onze rechtsstaat worden opgescheept met een beperkte meldplicht van advocaten. En alleen dan kunnen we aanspraak blijven maken op ons procesmonopolie en onze privileges.

Het is ronduit vervelend en ook niet minder dan kortzichtig dat de samenleving advocaten nu en in het verleden veelal associeert met geld en handel en zelden met wijsheid en recht. Het is nog vervelender dat de media ook al de neiging hebben om de commerciële kant van de advocatuur interessanter te vinden dan de professionele en rechtsstatelijke aspecten van het advocatenberoep. Dat bevestigt immers een gemiddeld genomen verkeerd beeld.

Maar het is meer dan vervelend dat sommige advocaten zelfs de verkeerde keuze hebben gemaakt, dan wel onvoldoende uitdragen dat het hen toch in eerste instantie gaat om een goede beroepsuitoefening en pas als uitvloeisel daarvan om geld. Zolang niet alle advocaten op z'n minst Pallas Athene stellen boven Hermes en zolang niet alle advocaten dat uitdragen, moeten we er helaas mee leven dat we ten onrechte worden afgerekend alsof we louter commerçants zijn. ■